

The Impact of 21st Century School Leadership Skills on Fostering Happy Organizations in Educational Institutions, Under Nan Primary Educational Service Area Office 2

Kanjanaporn Autarachon^{1*} and Sunthon Khlaium¹

¹ University of Phayao, Thailand

* Corresponding author. E-mail: kantime.06@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this study were to (1) study the skills of school administrators in the 21 century, (2) study the organization of happiness in educational institutions, (3) study the skills of school administrators that affect the organization of happiness, and (4) create an equation to predict the skills of school administrators in the 21 century that affect the organization of happiness in educational institutions, affiliated to the Nan Primary Education Area Office, District 21 2. The statistics used in the data analysis include mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The results showed that: 1) The skills of school administrators in the 21st century are at a high level in all aspects, 2) The organization of happiness in schools is at a high level in all aspects, and 3) The skills of school administrators that affect the organization of happiness. There are 4 areas, namely communication skills, creativity skills, interpersonal skills, and vision skills, which are statistically significant at the level of .01. 4) The prediction equation for the skills of school administrators in the 21st century that affect the organization of happiness in schools affiliated to the Nan District 2 Primary School Office is as follows: Prediction equation in the form of raw score $\hat{Y} = 1.305 + 0.198(x_1) + 0.225(x_4) + 0.136(x_6) + 0.106(x_2)$ and prediction equation in standard score $\hat{Z} = 0.209(Zx_1) + 0.258(Zx_4) + 0.153 (Zx_6) + 0.117(Zx_2)$.

Keywords: Skills of 21th Century Administrators, Happiness Organizations, School Administrators

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

กาญจนาพร อุดรชน^{1*} และ สุนทร คล้ายอ่ำ¹

¹ มหาวิทยาลัยพะเยา ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: kantime.06@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (2) ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา (3) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุข และ (4) สร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนทางการศึกษา 291 คน จากประชากร 1,167 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางการประมาณค่าสัดส่วนของเครซีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุข มี 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านวิสัยทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) สมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 2 มีรายละเอียดดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $\hat{Y} = 1.305 + 0.198(X1) + 0.225(X4) + 0.136(X6) + 0.106(X2)$ และ สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.209(ZX1) + 0.258(ZX4) + 0.153(ZX6) + 0.117(ZX2)$

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21, องค์กรแห่งความสุข, ผู้บริหารสถานศึกษา

© 2025 JAE: Journal of Applied Education

บทนำ

ปัจจุบัน โลกเข้าสู่ยุค “โลกาภิวัตน์” ซึ่งส่งผลให้สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านสุขภาพจิตของบุคคล ทำให้ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนเริ่มให้ความสำคัญกับ “ความสุข” ของบุคลากรมากขึ้น ตามแนวคิดขององค์กรอนามัยโลก (Burton, J., 2010) ที่มองว่าองค์กรแห่งความสุขคือกระบวนการพัฒนาบุคลากรอย่างมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจพบว่าครูในประเทศไทยประสบปัญหาสุขภาพจิตสูงถึงร้อยละ 74.05 (ภรณ์ ลัคนาภิเศกสรรค์ และธนิสรา สุทธนันต์, 2564) สาเหตุหลักมาจากการะงานที่มากเกินไป โดยเฉพาะงานเอกสารที่ครูต้องรับผิดชอบหลายด้าน ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลาออกจากวิชาชีพจำนวนมาก (กนก วงษ์ตระหง่าน, 2564) ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ในสถานการณ์วิกฤตปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเร่งปรับตัวและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน รวมถึงพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้แก่ครูผู้สอน โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะระดับนานาชาติ พร้อมกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สมหมาย อ่าตอนกลอย, 2556) ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารจึงเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดย Katz (1995) ระบุทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสามด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

และทักษะด้านความคิดรวบยอด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชัยยนต์ เพาพาน (2559) ที่ระบุทักษะสำคัญสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ นุสรา พูลสุด (2564) ยังเน้นว่าผู้บริหารต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการบริหารการศึกษาในยุคใหม่ เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยจันทร์จิรา พรหมเมตตา และคณะ (2562) ได้กำหนดความชำนาญของผู้บริหารในการสร้างองค์กรแห่งความสุขที่มุ่งเน้นการเพิ่มคุณค่าของบุคคลในองค์กรเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

รัฐบาลให้ความสำคัญกับความสุขในวงการการศึกษา และได้เน้นย้ำว่าการดำเนินงานจะอยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างร่วมมือกัน การเรียนการสอนจึงควรเริ่มจากความสุขของผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม นางนันทวิภรณ์ จันตะพรมมา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2 ได้แสดงความตื่นตัวในการขับเคลื่อนนโยบายนี้ โดยให้โรงเรียนจัดทำ Action Plan เพื่อกำหนดความสุขของนักเรียน ครู และผู้ปกครองอย่างชัดเจน เพื่อสร้างองค์กรคุณภาพและสร้างคนดีตามหลักพุทธธรรม แม้จะมีนโยบายเชิงบวกแต่ยังคงมีช่องว่างระหว่างเป้าหมายและผลลัพธ์จริง เนื่องจากขาดการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับทักษะเฉพาะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถสร้างองค์กรแห่งความสุขได้อย่างแท้จริง รวมถึงยังไม่มีแนวทางพัฒนาทักษะเหล่านี้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในบริบทของสถานศึกษาไทย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของครูและการสร้างองค์กรแห่งความสุขยังไม่บรรลุผลตามที่คาดหวัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ความสุขในการทำงานของครูผู้สอนในองค์กรเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองวางแผน แก้ไข ตลอดจนการบริหารงานที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านบุคคลและพัฒนาปรับปรุงปัจจัยสภาพแวดล้อมการทำงานเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และสามารถสร้างองค์กรแห่งความสุขในการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
2. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
3. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 144 โรงเรียน มีครูผู้สอน จำนวน 1,167 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวน 291 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นเกณฑ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงได้ศึกษาข้อคำถามจากรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องนำมาสรุปเป็นแบบสอบถาม โดยให้ข้อคำถามสอดคล้องกับ นิยามศัพท์ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ภูมิการศึกษา ประสบการณ์ การทำงาน อำเภอสถานศึกษาและตำแหน่ง/วิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 6 ด้าน ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับ มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับ มาก
ระดับ 3 หมายถึง	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับ น้อย
ระดับ 1 หมายถึง	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 8 ด้าน ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา	อยู่ในระดับ มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา	อยู่ในระดับ มาก
ระดับ 3 หมายถึง	องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา	อยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา	อยู่ในระดับ น้อย
ระดับ 1 หมายถึง	องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา	อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยทำการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาข้อคำถามจากรายงาน การวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำแบบนาร่วมของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา

2) กำหนดนิยามศัพท์ตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3) ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยรวบรวมข้อคำถาม และปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง ด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่เลือกแบบเจาะจง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป หากต่ำกว่า 0.50 จะปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ผลการตรวจสอบแบบสอบถามทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัด สพป.น่าน เขต 2 มีค่า IOC = 1.00 ทุกข้อ

6) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try out) ครุจำนวน 30 คน ซึ่งกลุ่มที่ทดลองใช้จะเป็นข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α : Cronbach's Coefficient Alpha) (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .876

7) นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. สมมติฐานการวิจัย

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตโดยการทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 291 ชุด ผ่านระบบออนไลน์ โดยแจกจ่ายให้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ทั้งหมด ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 20 วัน และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีเยี่ยมจากสถานศึกษาต่าง ๆ ในการตอบแบบสอบถาม จากการแจกจ่ายแบบสอบถามทั้งหมด 291 ชุด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วน 291 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 100 หลังจากได้รับแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลในแต่ละชุด จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ผลในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 291 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย และนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) โดยมีการกำหนดช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) ตอนที่ 3 ระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อรายด้าน และโดยภาพรวมนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย และนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) โดยมีการกำหนดช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

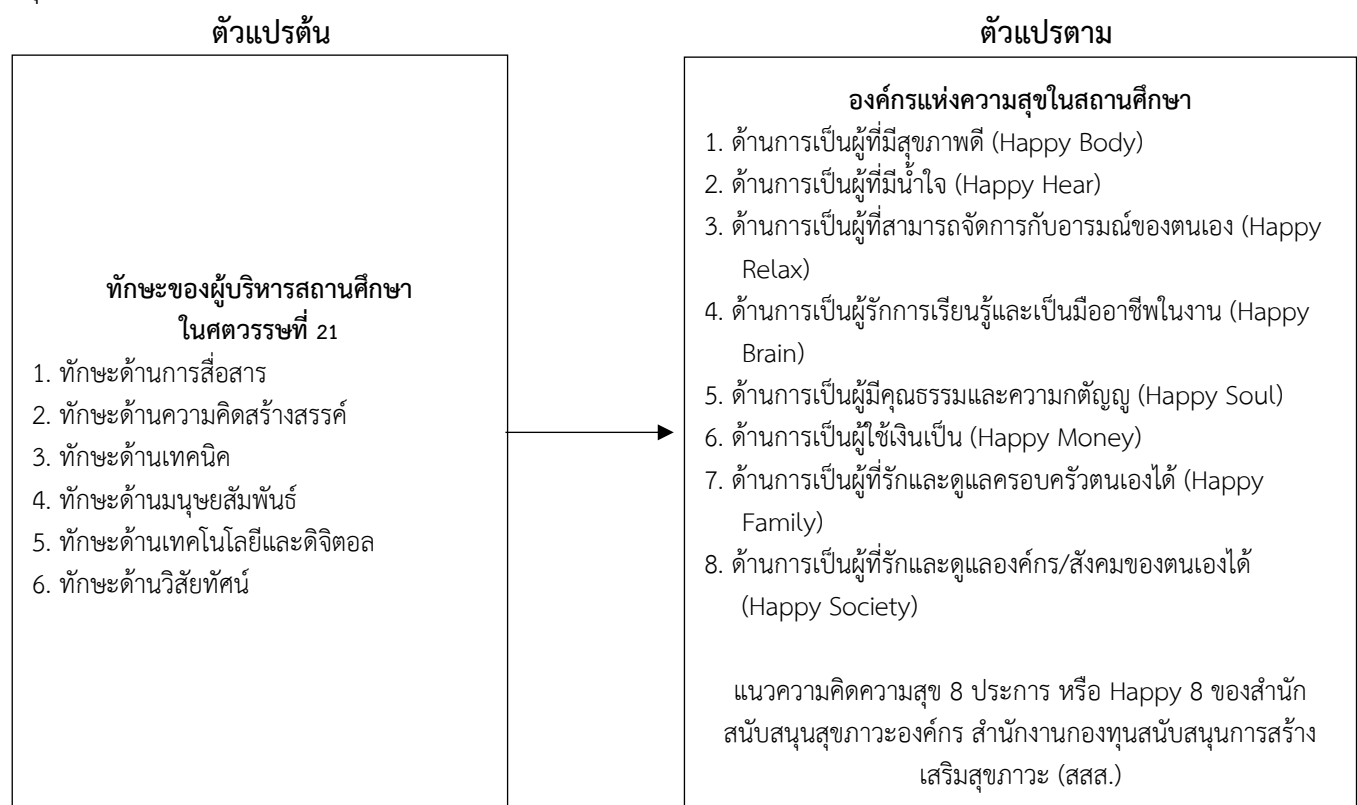
1.00-1.49 หมายถึง ระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์การถดถอย

นำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยนั้นได้สรุปเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ สูงสุด คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.36) รองลงมา คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.33) รองลงมา คือ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.35) รองลงมา คือ ทักษะ

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.10, S.D.= 0.35) รองลงมา คือ ทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X}$ = 4.09, S.D.= 0.32) และน้อยสุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.04, S.D.= 0.36) ตามลำดับ

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นผู้ที่มีน้ำใจ ($\bar{X}$ = 4.13, S.D.= 0.37) รองลงมา คือ ด้านการเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ($\bar{X}$ = 4.04, S.D.= 0.42), ด้านการเป็นผู้ที่รักและดูแลองค์กร/สังคมของตนเองได้ ($\bar{X}$ = 4.04, S.D.= 0.31) รองลงมา คือ ด้านการเป็นผู้ที่รักและดูแลครอบครัวตนเองได้ ($\bar{X}$ = 4.03, S.D.= 0.40) รองลงมา คือ ด้านการเป็นผู้รักการเรียนรู้และเป็นมืออาชีพในงาน ($\bar{X}$ = 4.02, S.D.= 0.40) รองลงมา คือ ด้านการเป็นผู้มีคุณธรรมและความกตัญญู ($\bar{X}$ = 4.01, S.D.= 0.40) รองลงมา คือ ด้านการเป็นผู้ที่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ($\bar{X}$ = 3.98, S.D.= 0.44) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการเป็นผู้ใช้เงินเป็น ($\bar{X}$ = 3.98, S.D.= 0.41) ตามลำดับ

3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาน่าน เขต 2

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Stepwise เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาน่าน เขต 2

ตัวแปร	b	SE	β	t
ทักษะด้านการสื่อสาร (X_1)	0.198	0.062	0.209	3.194**
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4)	0.225	0.050	0.258	4.477**
ทักษะด้านวิสัยทัศน์ (X_6)	0.136	0.054	0.153	2.528**
ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2)	0.106	0.053	0.117	2.005**

a = 1.305 R = 0.580 SEest = 0.258 R² = 0.337 F = 36.314

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถพยากรณ์องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร (X_1) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4) และทักษะด้านวิสัยทัศน์ (X_6) ทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ได้ร้อยละ 33.70

4. สมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาน่าน เขต 2

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.305 + 0.198(X_1) + 0.225(X_4) + 0.136(X_6) + 0.106(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.209(ZX_1) + 0.258(ZX_4) + 0.153(ZX_6) + 0.117(ZX_2)$$

อภิปรายผล

ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะที่โดดเด่นในหลายประการ กล่าวคือ มีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการสื่อสารและการเจรจาต่อรองที่มีประสิทธิภาพทั้งกับครูผู้สอนภายในและองค์กรภายนอก อีกทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้านและมีความคิดเชิงนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผ่านการใช้เทคนิค การบริหารงานและการมอบหมายงานที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและองค์กรภายนอก รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนทุกระดับอย่างเท่าเทียมในด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางดิจิทัลการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการทำงานเป็นทีม การจัดการประชุมออนไลน์ และการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งยังมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับค่านิยมร่วมและปรัชญาขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ ปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ที่ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งพบว่าระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ระดับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อความสุขในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ดังนี้ ประการแรก ครูผู้สอนมีสุขภาพทางกายและจิตที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน โดยให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพผ่านการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมออย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ ส่งผลให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีอัตราการเจ็บป่วยต่ำ ประการที่สอง ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบต่องานหน้าที่และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมแสดงออกถึงความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองและมีความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมาย ประการที่สาม ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยแสดงออกถึงความสนใจในการพัฒนาศักยภาพเพื่อความรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ประการที่สี่ ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการรายรับรายจ่ายได้อย่างสมดุล ปราศจากภาระหนี้สิน ประการที่ห้า ครูผู้สอนได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว มีระบบครอบครัวที่เข้มแข็งคอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือในยามประสบปัญหาประการสุดท้าย ครูผู้สอนมีจิตสาธารณะและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แสดงออกถึงความมีน้ำใจ การช่วยเหลือผู้อื่น และความปรารถนาดีต่อเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวีณา ไชยแสนย์ (2558) ที่ศึกษาองค์กรแห่งความสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งพบว่าระดับความสุขในองค์กรโดยรวมและรายข้อทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านการสื่อสาร ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างตรงประเด็นและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร อีกทั้งมีศักยภาพในการถ่ายทอดข้อมูลและองค์ความรู้ได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารการโน้มน้าวใจ และการเจรจาต่อรองกับครูผู้สอนภายในสถานศึกษาและองค์กรภายนอก ตลอดจนมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจและส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติงาน อันนำไปสู่การลดความขัดแย้งภายในองค์กรส่งผลให้องค์กรเกิดความสุขซึ่งสอดคล้องกับ จันทร์จิรา พรหมเมตตา และคณะ (2562) ศึกษาทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ปัจจัยการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01

2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้แสดงศักยภาพในการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร อาทิ ครูผู้สอนทางการศึกษา และชุมชนโดยรอบสถานศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารยังได้แสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงประชาธิปไตยผ่านการรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนทุกระดับอย่างเสมอภาค โดยบูรณาการทั้งศาสตร์และศิลป์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดี ตลอดจนส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในสถานศึกษาส่งผลให้องค์กรเกิดความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ จันทรจิรา พรหมเมตตา และคณะ (2562) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ปัจจัยมนุษยสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01

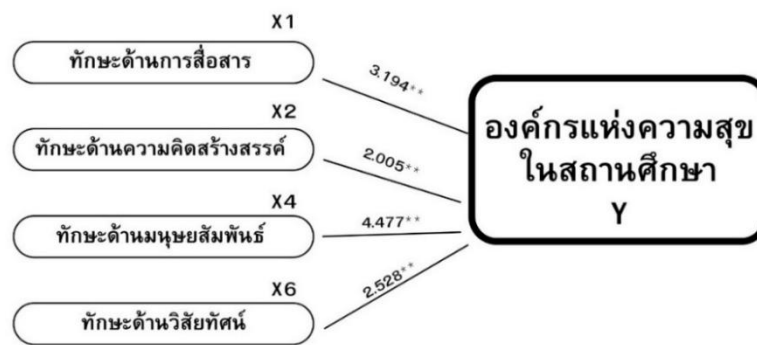
3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้ดำเนินการสร้างวิสัยทัศน์บนพื้นฐานของค่านิยมร่วม ปรัชญา และความเชื่อที่สอดคล้องกันภายในองค์กร พร้อมทั้งให้การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในองค์กร รวมถึงการสร้างความร่วมมือและกรอบแนวคิดร่วมกันเพื่อให้ครูผู้สอนมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในอนาคตขององค์กร นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาในอนาคตไว้อย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลให้องค์กรเกิดความสุข ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของกรรณิกา เรตมอนต์ (2559) ที่ระบุว่า การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ขององค์กรนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจนผ่านการสื่อสาร การโน้มน้าวใจ หรือการกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความกระตือรือร้น ส่งผลให้ครูผู้สอนมีจิตสำนึกที่ดีและมีความสุขในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเกิดความผูกพันต่อองค์กร

4. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาอย่างเป็นระบบและรอบด้านมีการคิดเชิงนวัตกรรมที่ก้าวพ้นกรอบความคิดแบบดั้งเดิม สามารถพัฒนาวิธีการและแนวคิดใหม่เพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนมีศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาส่งผลให้องค์กรเกิดความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ องค์กรแห่งความสุข 4.0 (2561) การเป็นองค์กรที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการอยู่ร่วมกันและมีการพัฒนาร่วมกัน (Creativity) ในที่นี้ หมายถึง การสร้างองค์กรแห่งความสุขที่เป็นแบบเฉพาะและเหมาะสมกับบริบทขององค์กรการดำเนินการต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจว่า แต่ละองค์กรมีกฎระเบียบประตูลู่องค์กรแห่งความสุขที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทขององค์กร เช่น ความแตกต่างพนักงาน วัฒนธรรมองค์กรระบบการทำงาน เป้าหมาย/วิสัยทัศน์ขององค์กร ฯลฯองค์กรต้องพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาแนวทางการอยู่ร่วมกันที่เหมาะสมกับองค์กรด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากพนักงานทุกคน ทั้งผู้บริหาร หัวหน้างาน และพนักงาน (ผู้บริหารควรมีบทบาทรับรู้ เข้าใจและสนับสนุน, หัวหน้างานขึ้นไปควรมีบทบาทรับรู้ เข้าใจและปฏิบัติเพื่อสร้างความสุข, พนักงานควรมีบทบาทรับรู้ เข้าใจและมีส่วนร่วมเพื่อสร้างองค์กรแห่งความสุข)

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้พบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านบุคคลและพัฒนา

ปรับปรุงปัจจัยสภาพแวดล้อมการทำงานเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และสามารถสร้างองค์กรแห่งความสุขในการทำงานต่อไป ดังรูป

ภาพที่ 2 องค์กรความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล รองลงมา คือ ทักษะด้านการสื่อสาร รองลงมา คือ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมา คือ ทักษะด้านเทคนิค และน้อยสุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้ ด้านการเป็นผู้ที่มีน้ำใจ รองลงมา ด้านการเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีและด้านการเป็นผู้ที่รักและดูแลองค์กร/สังคมของตนเองได้ รองลงมาด้านการเป็นผู้ที่รักและดูแลครอบครัวตนเองได้ รองลงมาด้านการเป็นผู้รักการเรียนรู้และเป็นมืออาชีพในงาน รองลงมาด้านการเป็นผู้มีคุณธรรมและความกตัญญู รองลงมาด้านการเป็นผู้ที่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเอง และด้านที่มีค่าน้อยสุด ด้านการเป็นผู้ใช้เงิน ตามลำดับ

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถพยากรณ์องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านวิสัยทัศน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารโดยเน้นการถ่ายทอดข้อมูลและองค์ความรู้อย่างชัดเจน ถูกต้อง รวมถึงพัฒนาทักษะการเจรจาต่อรองและการโน้มน้าวใจเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติงานและลดความขัดแย้งภายในองค์กร

1.1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยเน้นการรับฟังความคิดเห็นอย่างเสมอภาคและส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม

1.1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โดยเน้นการสร้างวิสัยทัศน์บนพื้นฐานของค่านิยมร่วมและการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาที่ชัดเจน

1.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านการฝึกอบรมการคิดเชิงนวัตกรรมและการพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษา

1.1.5 สถานศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหารในด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ ครูผู้สอน และการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

1.1.6 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลแก่ผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา

1.2.1 ด้านการมีสุขภาพดี สถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ เช่น จัดตั้งชมรมออกกำลังกาย กำหนดช่วงเวลาออกกำลังกายร่วมกันอย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ และรณรงค์ให้ครูผู้สอนพักผ่อนอย่างเพียงพอ 6-8 ชั่วโมงต่อวัน

1.2.2 ด้านการเป็นผู้นำใจ สถานศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและการทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่อง สร้างวัฒนธรรมการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในองค์กร และจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน

1.2.3 ด้านการจัดการอารมณ์และการผ่อนคลาย สถานศึกษาควรจัดอบรมเทคนิคการจัดการความเครียด การคิดเชิงบวก และจัดพื้นที่ผ่อนคลายในสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการที่ช่วยลดความตึงเครียดจากการทำงาน

1.2.4 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาความเป็นมืออาชีพ สถานศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จัดสรรงบประมาณสำหรับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน ตลอดจนสร้างระบบพี่เลี้ยงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน

1.2.5 ด้านคุณธรรมและความกตัญญู สถานศึกษาควรส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ จัดกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม และยกย่องเชิดชูครูผู้สอนที่มีความประพฤติดี

1.2.6 ด้านการบริหารการเงิน สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล การออม และการลงทุน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับสถาบันการเงินเพื่อให้คำปรึกษาด้านการเงินแก่ครูผู้สอน

1.2.7 ด้านความสุขในครอบครัว สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น งานวันครอบครัว กิจกรรมสานสัมพันธ์ และนโยบายที่เอื้อต่อการใช้เวลากับครอบครัว

1.2.8 ด้านการรักและดูแลองค์กรและสังคม สถานศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตลอดจนสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดรับความคิดเห็นและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

2.3 ควรมีการวิจัยรูปแบบการเสริมสร้างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กนก วงษ์ตระหง่าน. (2564). ปัญหาและสาเหตุการลาออกจากวิชาชีพครู: การศึกษาเชิงคุณภาพ. *วารสารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 32(2), 45-62.
- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). นโยบาย “เรียนดี มีความสุข”: แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จันทร์จิรา พรหมเมตตา, วันทนา อมตาริยกุล และ นวัตร หอมสิน. (2562). ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 12(2), 25-38.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 39(4), 301-311.
- นุสรา พูลสุด. (2564). ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21: องค์ประกอบแห่งความสำเร็จในการนำพาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 16(1), 78-95.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ภรณ์ ลัคนาภิเศกษุ และ ธนิสรา สุทธนันต์. (2564). สภาพปัญหาของครูในประเทศไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 23(1), 15-29.
- สมหมาย อาดอนกลอย. (2556). การบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างองค์กรแห่งความสุข. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 7(1), 6-7.
- สุวิณา ไชยแสนย์. (2558). *องค์กรแห่งความสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- องค์กรแห่งความสุข 4.0. (2561). *คู่มือแนวทางการสร้างองค์กรแห่งความสุข 4.0*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- Burton, J. (2010). *Organizational happiness and well-being: A strategic approach to human development in the workplace*. Geneva: World Health Organization Press.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper & Row.
- Katz, R. L. (1995). *Skills of an effective administrator*. Boston, Massachusetts: Harvard Business Review Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.